

Smallsteps
kinderopvang

Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Opgemaakt door:
Afdeling kwaliteit

Doelgroep
**Pm/Im/beroepskrachten in opleiding/ stagiairs/ ouders/
OC/ GGD**

Ingangsdatum
1 januari 2018

Versie 1.0 definitief concept

Colofon

Naam document	veiligheids- en gezondheidsbeleid
Beschrijving inhoud/doel:	In dit document wordt het veiligheids- en gezondheidsbeleid van de locatie beschreven.
Doelgroep:	pm/ lm/ beroepskrachten in opleiding/ stagiairs/, ouders/OC/vrijwilligers/GGD
Versie:	1.0
Ingangsdatum:	01 01 2018
Opslagplek:	Map wet en regelgeving
Additionele documenten:	Werkafspraken veiligheid Werkafspraken gezondheid overzicht van documenten in hoofdstuk 3.1.2 en 3.2.2
Documenteigenaar(s):	Met vragen over de inhoud kun je terecht bij de kwaliteitsmanager van de divisie
Overzicht wijzigingen:	Dit is de eerste versie

Inhoud

1 Inleiding	4
2 Uitgangspunten	4
3 Veiligheids- en gezondheidsbeleid	4
3.1 Gezondheidsbeleid	5
3.1.1 Overzicht stappen gezondheidsbeleid	6
3.1.2 Overzicht documenten gezondheidsbeleid	7
3.2 Veiligheidsbeleid	8
3.2.1 Overzicht stappen veiligheidsbeleid	9
3.2.2 Overzicht documenten veiligheidsbeleid	10
4 Vaccinaties en infectieziekten	11
5 Ieren omgaan met kleine risico's.	11
6 Vier-ogenprincipe	12
7 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag	13
8 Achterwachting	14
9 BHV/ kinder-EHBO	14
10 Ongevallen	14

1 Inleiding

Voor je ligt het veiligheids- en gezondheidsbeleid van Smallsteps Kinderopvang. Hierin omschrijven we alle zaken die vanuit wet- en regelgeving vastgelegd behoren te worden én de praktische uitvoering daarvan op onze locatie.

Dit veiligheids- en gezondheidsbeleid is een belangrijk document. Het biedt houvast bij het dagelijkse werk met kinderen en zorgt voor een gelijkgestemde aanpak. Tevens biedt het ouders, vrijwilligers en andere belangstellenden inzicht hoe wij het veiligheids- en gezondheidsbeleid op onze locaties vormgeven. We informeren de ouders via de nieuwsbrief over de verschillende onderdelen uit dit beleid.

2 Uitgangspunten

Het doel van dit beleid is de veiligheid en gezondheid van de kinderen zo veel mogelijk te waarborgen. Het uitgangspunt voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid is dat we de kinderen beschermen tegen grote risico's en leren omgaan met kleine risico's. Dit vereist dat we inzicht hebben in mogelijke risico's én dat er een goed veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt gevoerd op de locatie. Dit doen we op de volgende manier:

- a. Een jaarlijkse check op de locatiespecifieke risico's door middel van de risico-inventarisatie veiligheid en gezondheid. Waarbij de werkafspraken veiligheid en gezondheid worden gemaakt, uitgevoerd, geëvalueerd en aangepast.
- b. Binnen de jaarplanning komen alle protocollen en handleidingen van Smallsteps aan bod en worden besproken met de pedagogisch medewerkers, beroepskrachten in opleiding en stagiairs op de locatie.
- c. Aanwezige vrijwilligers op locatie worden door de locatiemanager op de hoogte gesteld van ons veiligheids- en gezondheidsbeleid.
- d. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid is een onderdeel van het inwerkprogramma van nieuwe pedagogisch medewerkers, beroepskrachten in opleiding en stagiairs.
- e. We beschrijven hoe we kinderen begeleiden bij het omgaan met kleine risico's en het leren inschatten van hun eigen kunnen.
- f. Het vastleggen van de zaken die volgens de Wet kinderopvang dienen te worden beschreven in het veiligheids- en gezondheidsbeleid, zoals
 - a. Het vier-ogenprincipe op de locatie.
 - b. Omgaan met grensoverschrijdend gedrag
 - c. Achterwachtregeling op de locatie
- g. Het veiligheids- en gezondheidsbeleid wordt op de website van de locatie geplaatst. De locatiespecifieke uitwerking van dit beleid wordt via de nieuwsbrief aan ouders gecommuniceerd.

3 Veiligheids- en gezondheidsbeleid

Dit beleid vormt het kader voor het veiligheids- en gezondheidsbeleid van de organisatie. De risico-inventarisaties met de bijbehorende werkafspraken geeft een beschrijving van de risico's op de locatie en de te nemen maatregelen. Dit veiligheids- en gezondheidsbeleid biedt samen met de risico-inventarisatie en werkafspraken van onze locatie een compleet beeld en kan dus niet los van elkaar gezien worden.

Voor de inventarisatie van risico's heeft Smallsteps een eigen systeem. Wij kunnen dit systeem zelf bijwerken en aanpassen. Om het cyclische karakter van het inventariseren van risico's te waarborgen, hebben wij gekozen voor een jaarlijkse inventarisatie. Als er een tussentijdse bijstelling nodig is doordat het gebruik van een ruimte wijzigt of er sprake is van verbouwing dan past de locatiemanager of de pedagogisch medewerker (in overleg met locatiemanager) de inventarisatie tussentijds aan. Ook worden daardoor de werkafspraken veiligheid en gezondheid jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. In maart vindt de risico-inventarisatie gezondheid plaats en in april de risico-inventarisatie veiligheid. Het complete veiligheids- en gezondheidsbeleid, waaronder dus ook de risico-inventarisaties, wordt besproken in de oudercommissie. De oudercommissie heeft adviesrecht over het veiligheids- en gezondheidsbeleid. De risico-inventarisatie met de doelen die gesteld worden per locatie wordt met de oudercommissie besproken.

3.1 Gezondheidsbeleid

Bezoek aan de kinderopvang brengt voor kinderen gezondheidsrisico's mee. Om deze risico's zo klein mogelijk te maken, is er een aantal regels waar we ons aan moeten houden in de kinderopvang. De pedagogisch medewerker is een belangrijke schakel in dit beleid, een beleid komt in de praktijk pas goed tot zijn recht als de medewerkers het beleid begrijpen, kennen en uitdragen. We vinden het belangrijk om grote risico's te voorkomen maar vinden het ook belangrijk om kinderen te leren omgaan met kleine risico's.

Om te zorgen dat we op alle locaties van Smallsteps op de juiste manier omgaan met gezondheidsrisico's is er een standaardwerkwijze die per locatie nader uitgewerkt wordt. We hebben werkafspraken, protocollen en werkinstructies die op de locaties worden besproken en nageleefd. De locatiemanager is eindverantwoordelijk voor het gezondheidsbeleid op de locatie. De pedagogisch medewerkers hebben een gezamenlijke en een individuele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het gezondheidsbeleid.

Het gezondheidsbeleid is erop gericht grote risico's te voorkomen op het gebied van:

- Ontsteking van het maag-darmkanaal (bijvoorbeeld 'buikgriep' of Norovirus door onhygiënisch werken bij luier verschonen)
- Voedselinfectie of voedselvergiftiging
- Huidinfectie (bijvoorbeeld krentenbaard)
- Luchtweginfectie (bijvoorbeeld RSVirus)

Verspreiding van en besmetting met deze gezondheidsrisico's voorkomen we op de volgende manieren:

- Voorkomen van verspreiding via de lucht door
 - goede hoest- niesdiscipline,
 - ventileren en luchten van de groepsruimte.
- Voorkomen van verspreiding via de handen door bijvoorbeeld:
 - Handhygiëne op de juiste momenten en juiste manier wassen van de handen
 - Persoonlijke hygiëne zoals kleding, nagels en sieraden, handschoenen
- Voorkomen van verspreiding via het voedsel door bijvoorbeeld:
 - Controleren van de temperatuur van de koelkast,
 - Op de juiste wijze het eten bereiden en bewaren

- Voorkomen van verspreiding via oppervlakken (speelgoed) door bijvoorbeeld:
 - goede schoonmaak

Voor meer locatiespecifieke risico's en maatregelen op het gebied van gezondheid verwijzen we naar de risicomonitor en werkafspraken gezondheid van de locatie.

De werkwijze en de documentatie die bij ons gezondheidsbeleid horen, zijn gebaseerd op de Nederlandse wet- en regelgeving die staat omschreven in onderstaande documenten van het Landelijk Centrum Hygiëne en Veiligheid (onderdeel van het RIVM) en de Hygiëncode voor kleine instellingen. De belangrijkste punten zijn geformuleerd in de werkafspraken gezondheid. Voor aanvullende informatie over hoe om te gaan met infectieziekten op de locatie of over hoe om te gaan met voedselbereiding en bijvoorbeeld kookactiviteiten op de locatie kan je onderstaande links gebruiken:

[Hygiënerichtlijnen voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang](#)

[Binnen- en Buitenmilieu voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang](#)

[Hygiëncode kleine instellingen brancheorganisatie kinderopvang](#)
[informatie over ziektebeelden voor kinderdagverblijven, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang](#)

Daarnaast is er de KIDDI-app die op de tablet op de groep en op de telefoon van de locatiemanager is geïnstalleerd. In deze app kun je veel informatie vinden, onder andere over hoe om te gaan met hygiëne en infectieziekten.

3.1.1 Overzicht stappen gezondheidsbeleid

Om het gezondheidsbeleid volledig en juist op locatie uit te voeren, doorloopt de locatiemanager de volgende stappen.

1. Risico-inventarisatie gezondheid

De eerste stap in het gezondheidsbeleid is het uitvoeren van de risico-inventarisatie gezondheid. Deze wordt uitgevoerd door een/de pedagogisch medewerker(s) van de locatie, dit kan ook samen met de locatiemanager worden gedaan. De pedagogisch medewerkers zijn goed in staat om op basis van de te nemen maatregelen of op basis van de werkafspraken te beoordelen aan welk doel er extra gewerkt gaat worden op de locatie. Dit doel wordt met de locatiemanager afgestemd en uitgewerkt. Uit de gemaakte risico-inventarisatie volgt een actieplan met alle te nemen acties en een plan van aanpak om de implementatie van alle acties en documenten te borgen.

2. Werkafspraken

Na het uitvoeren van de risico-inventarisatie maakt de locatiemanager voor de locatie een overzicht van de werkafspraken, die voor alle pedagogisch medewerkers gelden. De werkafspraken stemt de locatiemanager af op de situatie op de locatie. Samen met de pedagogisch medewerkers bespreekt de locatiemanager de werkafspraken en het gestelde doel waaraan extra gewerkt gaat worden. In principe wordt er per locatie een doel gesteld maar kan op groepsniveau als dit nodig is verder uitgewerkt worden. De gestelde doelen zijn bijvoorbeeld afspraken die niet volledig zijn geïmplementeerd of

die extra aandacht vragen op de locatie. De doelen worden vastgelegd in het format dat hiervoor is opgenomen in het document werkafspraken gezondheid.

3. Ventilatieprotocol en hitteprotocol

De locatiemanager vult samen met de pedagogisch medewerkers het ventilatieprotocol en hitteprotocol in, afgestemd op de situatie op de locatie.

4. Bespreken en implementeren

De uitkomsten van de risico inventarisatie, werkafspraken met de gestelde gezondheidsdoelen, ventilatieprotocol en hitteprotocol bespreekt de locatiemanager met het team. Belangrijk is dat de pedagogisch medewerkers begrijpen waarom deze afspraken en protocollen er zijn. In de weekstart wordt hier aandacht aan besteed en tijdens een teamoverleg worden werkvormen gebruikt. Hierdoor blijven de afspraken levendig op de locatie.

5. Evalueren en bijstellen

In een teamvergadering, weekstart of ander werkoverleg evalueert de locatiemanager de implementatie van het gezondheidsbeleid. Hierin wordt tijdens de weekstarts per kwartaal aandacht besteed. En volgens de jaarkalender komen de protocollen etc. aan bod. De doelen die staan beschreven, worden zo nodig bijgesteld. De bijstelling wordt beschreven in het document werkafspraken veiligheid.

3.1.2 Overzicht documenten gezondheidsbeleid

Er is een groot aantal documenten dat onder de risico-inventarisatie gezondheid valt. Niet alle documenten zijn overal van toepassing maar alleen in een bepaalde situatie: bijvoorbeeld als je warme maaltijden serveert of dieren op locatie houdt. Alle documenten zijn te vinden op het [managersportaal](#) onder 'kwaliteit'. Daarnaast is ook informatie te vinden op SmallstepsWiki.

Document gezondheid	doelgroep	onderwerp
Handleiding RI gezondheid	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers	Handvatten om RI gezondheid uit te voeren op locatie
Rapportage RI gezondheid, incl. actielijst en plan van aanpak	Locatiemanager, GGD, pedagogisch medewerker, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Evaluatie gezondheidsmaatregelen op locatie
Werkafspraken gezondheid aangepast voor locatie	Pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Werkwijze op locatie om gezondheidsrisico's te beperken
Ventilatieprotocol aangepast voor locatie	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Hierin worden afspraken vastgelegd hoe op de locatie geventileerd wordt.
Hitteprotocol	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Hier worden afspraken vastgelegd hoe te handelen als de temperatuur boven de 25°C is.

Richtlijnen dieren op locatie	Locatiemanagers, pedagogisch medewerkers	Richtlijnen een werkafspraken voor het aanschaffen/houden van dieren op locatie
Richtlijnen moedermelk	ouders	Informatie voor ouders: hoe ga je hygiënisch om met moedermelk
Richtlijnen warme maaltijd	ouders	Informatie voor ouders: Hoe ga je hygiënisch om met thuisbereide warme maaltijden
Protocol toediening geneesmiddelen (ziekte en medisch handelen)	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Werkwijze bij ziekte, verstrekken medicatie en medische handelingen op locatie
Formulier toestemming toediening geneesmiddel Incl. aftekenlijst	Ouders, pedagogisch medewerkers	Vastleggen toestemming en instructies voor toedienen geneesmiddel op locatie
Formulier afspraken gebruik adrenaline auto-injector	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen afspraken en instructies voor gebruik auto-injector op locatie
Formulier afspraken bij koortsstuipen	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen afspraken over hoe men omgaat met een kind dat bekend is met koortsstuipen
Kinderen en ziekte	Ouders	Informatie voor ouders: gevolgen voor opvang bij ziekte van een kind

3.2 Veiligheidsbeleid

Bezoek aan de kinderopvang brengt voor kinderen veiligheidsrisico's mee. Om deze risico's zo klein mogelijk te maken, is er een aantal regels waar we ons aan houden in de kinderopvang. De pedagogisch medewerker is een belangrijke schakel in dit beleid. Een beleid komt in de praktijk pas goed tot zijn recht als de medewerkers het beleid begrijpen, kennen en uitdragen. We vinden het belangrijk om grote risico's te voorkomen maar vinden het ook belangrijk om kinderen te leren omgaan met kleine risico's.

Het veiligheidsbeleid is er op gericht grote risico's te voorkomen. Als grote risico's zien wij:

Vallen van hoogte.

Genomen maatregelen zijn bijvoorbeeld: het gebruik van goedgekeurde speeltoestellen, werkinstructie sluiting bedjes.

Verstikking.

Genomen maatregelen zijn bijvoorbeeld: het handelen conform het protocol veilig slapen waarin maatregelen opgenomen staan, het niet gebruiken van koordjes aan kleding.

Vergiftiging.

Genomen maatregelen zijn bijvoorbeeld: het buiten bereik bewaren van schoonmaakmiddelen, tassen van medewerkers, niet roken in en om het gebouw.

Verbranding.

Genomen maatregelen zijn bijvoorbeeld afschermen van hete verwarmingselementen en buizen, heet water buiten bereik van kinderen, insmeren van de kinderen tegen verbranding door de zon

Verdrinking.

Genomen maatregelen zijn bijvoorbeeld: het gebruik van zwembadjes alleen onder direct toezicht, voorkomen dat kinderen bij water komen, uitstapjesprotocol waarbij uitstapjes naar zwembad en zee niet zijn toegestaan.

Voor meer locatiespecifieke risico's en maatregelen op het gebied van veiligheid verwijzen we naar de risicomonitor en werkafspraken gezondheid van de locatie.

De werkwijze en de documentatie die bij ons veiligheidsbeleid horen, zijn gebaseerd op de Nederlandse wet- en regelgeving, zoals Warenwetbesluit Bedden en Boxen, Warenwetbesluit Attractie en Speeltoestellen. Als een ongeval met groot risico plaatsvindt, wordt gehandeld volgens het protocol ongevallenregistratie. Zie hoofdstuk 10.

Om te zorgen dat we op alle locaties van Smallsteps op de juiste manier omgaan met veiligheidsrisico's is er een standaardwerkwijze die per locatie nader uitgewerkt wordt. We hebben werkafspraken, protocollen en werkinstructies die op de locaties worden besproken en nageleefd. De locatiemanager is eindverantwoordelijk voor het veiligheidsbeleid op de locatie. De pedagogisch medewerkers hebben een gezamenlijke en een individuele verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid.

Hieronder lichten we onze werkwijze toe.

3.2.1 Overzicht stappen veiligheidsbeleid

Om het veiligheidsbeleid volledig en juist op locatie uit te voeren, doorloopt de locatiemanager de volgende stappen.

1. Risico-inventarisatie veiligheid

De eerste stap in het veiligheidsbeleid is het uitvoeren van de risico-inventarisatie veiligheid. Deze wordt uitgevoerd door een pedagogisch medewerker van de locatie. Zij kan dit ook samen met de locatiemanager doen. De pedagogisch medewerker is goed in staat om op basis van de te nemen maatregelen of op basis van de werkafspraken te beoordelen aan welk doel er extra gewerkt gaat worden op de locatie. Dit doel wordt met de locatiemanager afgestemd en uitgewerkt. Uit de gemaakte risico-inventarisatie volgt een actieplan met alle te nemen acties en een plan van aanpak om de implementatie van alle acties en documenten te borgen.

2. Werkafspraken

Na het uitvoeren van de risico-inventarisatie maakt de locatiemanager voor de locatie een overzicht van de werkafspraken, die voor alle pedagogisch medewerkers gelden. De werkafspraken stemt de locatiemanager af op de situatie op de locatie. Samen met de pedagogisch medewerkers bespreekt

de locatiemanager de werkafspraken en het gestelde doel waaraan extra gewerkt gaat worden. Dit zijn bijvoorbeeld afspraken die niet volledig zijn geïmplementeerd of die extra aandacht vragen op de locatie. De doelen worden vastgelegd in het format hiervoor welke opgenomen is in het document werkafspraken veiligheid.

3. Bespreken en implementeren

De uitkomsten van de risico-inventarisatie, werkafspraken met de gestelde veiligheidsdoelen, bespreekt de locatiemanager met het team. Belangrijk is dat de pedagogisch medewerkers begrijpen waarom deze afspraken en protocollen er zijn. In de weekstart wordt hier aandacht aan besteed en tijdens een teamoverleg worden werkvormen gebruikt. Hierdoor blijven de afspraken levendig op de locatie.

4. Evalueren en bijstellen

In een teamvergadering, weekstart of ander werkoverleg evalueert de locatiemanager de implementatie van het gezondheidsbeleid. Hierin wordt tijdens de weekstarts per kwartaal aandacht besteed. En volgens de jaarkalender komen de protocollen etc. aan bod. De doelen die staan beschreven, worden zo nodig bijgesteld. De bijstelling wordt beschreven in het document werkafspraken veiligheid.

3.2.2 Overzicht documenten veiligheidsbeleid

Er is een groot aantal documenten dat onder de risico-inventarisatie veiligheid valt. Niet alle documenten zijn overal van toepassing maar alleen in een bepaalde situatie: bijvoorbeeld als je een uitstapje maakt. Alle documenten zijn te vinden op het [managersportaal](#) onder 'kwaliteit'.

Document veiligheid	doelgroep	onderwerp
Handleiding RI veiligheid	Locatiemanager, Pedagogisch medewerker	Handvatten om RI veiligheid uit te voeren op locatie
Rapportage RI veiligheid, incl. actielijst en plan van aanpak	Locatiemanager, GGD, pedagogisch medewerker, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Evaluatie veiligheidsmaatregelen op locatie
Werkafspraken veiligheid aangepast voor locatie	Pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Werkwijze op locatie om veiligheidsrisico's te beperken
Protocol uitstapjes	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Afspraken bij uitstapjes
Protocol veilig slapen	Locatiemanager, pedagogisch medewerkers, stagiairs, beroepskrachten in opleiding.	Afspraken over het slapen op het kinderdagverblijf
Formulier toestemming buikligging	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen toestemming over het buikslapen

Formulier toestemming inbakeren	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen toestemming en afspraken over het inbakeren
Formulier toestemming sieraden	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen toestemming en afspraken over het dragen van sieraden
Formulier toestemming buiten slapen	Ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager	Vastleggen toestemming en afspraken over het buiten slapen
Protocol ongevallenregistratie	Locatiemanagers, pedagogisch medewerkers	Afspraken over melden en registratie van ongevallen.

4 Vaccinaties en infectieziekten

Weerstand tegen een infectieziekte bouw je op door het doormaken van die ziekte. Je kunt daarnaast ook weerstand opbouwen door vaccinatie (inenting). Vaccinatie gebeurt op vrijwillige basis, het is dus voor ouders een keuze om hun kind wel of niet in te laten enten. Het volgen van het Rijksvaccinatieschema is om die reden dan ook niet verplicht en maakt dat wij kinderen niet mogen weigeren op de opvang als zij niet of gedeeltelijk zijn ingeënt. Landelijk is er nog steeds een vaccinatiegraad van rond de 95%, wat inhoudt dat 95% van alle kinderen in Nederland gevaccineerd wordt tegen infectieziekten.

Privacy

In het kader van de privacywetgeving zijn ouders, omdat dit medische gegevens zijn, niet verplicht om aan te geven of hun kind wel, gedeeltelijk of niet gevaccineerd is. Dat maakt dat wij niet kunnen beschikken over een compleet overzicht van vaccinaties. Juist om die reden vragen wij geen gegevens meer op. Wij richten ons op wat we wél weten; we hebben een plicht om de gezondheid van de kinderen te waarborgen.

Uitbraak van infectieziekte

Wij zullen bij een uitbraak van infectieziekten in overleg met de GGD zorgen voor communicatie richting ouders. Dit kan bijvoorbeeld door een aanplakbiljet op de informatieborden te hangen bij een 'eenvoudige' infectieziekte, tot een uitgebreide mailing naar alle ouders bij uitbraak. Daarnaast worden er op de groep of op de locatie specifieke maatregelen genomen naar gelang de ernst van de geconstateerde infectieziekte.

Het kan voorkomen dat wij op advies van de GGD kinderen die niet gevaccineerd zijn, tijdelijk moeten weigeren op de locatie vanwege de risico's voor deze en andere kinderen. Hierover worden de ouders dan uiteraard ingelicht.

5 leren omgaan met kleine risico's.

Kinderen leren onder andere door zelf te ervaren, hierdoor leren ze hun eigen grenzen kennen. In een omgeving zonder uitdaging leren ze deze grenzen niet kennen. Het is daarom van belang dat we kinderen leren omgaan met kleine risico's. Door het ervaren van situaties met een laag risico op groot letsel leren kinderen om risico's in te schatten en ontwikkelen ze vaardigheden om de juiste

afwegingen te maken wanneer een risicovolle situatie zich opnieuw voordoet. Daarnaast ontwikkelt een kind een houding van 'ik kan het': het kind leert om te gaan met een uitdaging en leert om hiervan te genieten. Het vergroot zijn doorzettingsvermogen én zijn zelfvertrouwen. Zelfvertrouwen is de basis voor veilig gedrag, dus stimuleren wij kinderen dit volop te ontwikkelen.

Uiteraard beschermen we kinderen tegen grote risico's, maar we leren kinderen ook omgaan met kleine risico's. Dit betekent bijvoorbeeld dat we een kind niet bij de hand nemen om ergens op te klimmen, maar het zelf laten proberen. Bij het klimmen, of het nu op een laag kussen, een klimtoestel, muurtje of in een boom is, is het belangrijk dat het kind er zelf op, in en af kan klimmen. We leren het kind klimmen in stappen: eerst laag en dan hoger of ingewikkelder. We geven uitleg, we doen het voor, maar tillen het kind niet zelf ergens op als het dat nog niet zelfstandig kan.

Natuurlijk zijn we in de buurt voor advies of bemoedigende woorden. Hierdoor leren kinderen beter inschatten wat ze al kunnen en leren ze hoe met het risico om te gaan. We houden dus toezicht, kijken naar de mogelijkheden van het individuele kind en geven duidelijke en concrete aanwijzingen met voorbeelden over wat kinderen wel en niet mogen. We verbieden zo min mogelijk, maar vertellen kinderen waarom dingen gevaarlijk zijn. Uiteraard doen we dat op het niveau van het kind.

Als we twijfelen over de veiligheid van een actie, van een ontdekking, dan overleggen we met elkaar en maken we een afweging van de pluspunten (wat kan het kind hiermee ontdekken/leren) en de minpunten (welke risico's loopt het kind). Hierdoor nemen we een afgewogen besluit over het wel of niet accepteren van de risico's van de actie en de eventueel te treffen maatregelen.

Daarnaast registreren we ongevallen en gevaarlijke situaties zodat we hiervan kunnen leren (zie hoofdstuk 10 Ongevallen).

Een voorbeeld:

Joris van 1 jaar klimt sinds kort graag op de bank of op een stoel. Hij is daar nog niet zo vaardig in. We kunnen hem dat verbieden, maar hij moet het óók leren. Een goede oplossing is om de grootste risico's te beperken: we leggen een mat voor de bank. Als Joris nu valt, val hij zacht. We blijven in de buurt, zodat we eventueel kunnen helpen. Zo creëren we een veilige omgeving waarin Joris zelf kan experimenteren.

6 Vier-ogenprincipe

De dagopvang wordt zodanig georganiseerd dat een pedagogisch medewerker, pedagogisch medewerker in opleiding, stagiair, vrijwilliger of andere volwassene de werkzaamheden uitsluitend kan verrichten terwijl hij gezien of gehoord kan worden door een andere volwassene. Doel van dit principe is dat het risico op misbruik van kinderen wordt beperkt door te voorkomen dat volwassenen zich binnen een kinderdagverblijf of een peuterspeelzaal gedurende langere tijd ongehoord of ongezien kunnen terugtrekken met een kind. Wij nemen daarom maatregelen waardoor pedagogisch medewerkers zo kort mogelijk voorspelbaar lang alleen zijn met kinderen. Ouders en oudercommissies informeren wij jaarlijks over de invulling van het vier-ogenprincipe.

Hoe het vier-ogenprincipe op de locatie wordt vormgegeven staat beschreven in de werkafspraken veiligheid.

7 Omgaan met grensoverschrijdend gedrag

De definitie van grensoverschrijdend gedrag is: 'elke vorm van gedrag of toenadering, in verbale, non verbale, digitale of fysieke zin, die: door de persoon, die het ondergaat als gedwongen en/of ongewenst wordt ervaren en/of

als doel of gevolg heeft de waardigheid van de persoon aan te tasten.

In het bijzonder wanneer een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende, sociaal onveilige, of kwetsende situatie wordt gecreëerd, waaronder mede begrepen seksueel misbruik, discriminatie, pesten, mishandeling.'

Wanneer we het hebben over grensoverschrijdend gedrag is de ervaring van de persoon leidend. Dit wil zeggen dat wanneer een persoon zegt ongewenst gedrag te ervaren deze uiting serieus genomen moet worden. Smallsteps heeft verschillende protocollen en richtlijnen die te maken hebben met het voorkomen van en hoe te handelen in geval van grensoverschrijdend gedrag.

Dit zijn

- De Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Hierin wordt beschreven hoe wij omgaan met het risico op grensoverschrijdend gedrag door beroepskrachten, beroepskrachten in opleiding, stagiairs, vrijwilligers, ouder(s)/verzorger(s), overige aanwezige volwassenen en kinderen.
- Handreiking zorgkinderen; Hierin wordt beschreven hoe wij omgaan met zorg die wij hebben over het gedrag en de ontwikkeling van kinderen.
- Protocol omgaan met pestgedrag. In dit protocol wordt het herkennen van signalen van pestgedrag, het voorkomen van pestgedrag en hoe te handelen als pestgedrag zich voordoet beschreven.
- Protocol ongewenst gedrag. Dit protocol beschrijft hoe we ongewenst gedrag van kinderen, ouders en medewerkers kunnen voorkomen en beheersen en geeft ook informatie over de stappen die ondernomen kunnen worden na een incident met ongewenst gedrag.
- De gedragscode voor medewerkers. Deze bevat gedragsregels die een leidraad zijn voor de individuele werknemers en het team, in doen en laten tegenover klanten, collega's, de organisatie en anderen.

Deze protocollen worden jaarlijks besproken binnen de teams, zijn digitaal en op papier beschikbaar voor alle medewerkers en door ouders en vrijwilligers op te vragen bij de locatiemanager.

Daarnaast is op onze Smallsteps Wiki, een online informatieplatform, ook informatie beschikbaar voor de medewerkers over veel onderwerpen die in het verlengde liggen van het voorkomen van of omgaan met grensoverschrijdend gedrag. Binnen de organisatie zijn er vertrouwenspersonen voor het personeel en voor de ouder(s)/verzorger(s). Deze vertrouwenspersonen kunnen geraadpleegd worden door een medewerker of ouder(s)/verzorger(s) met zorgen, vragen etc. De informatie over de vertrouwenspersonen voor het personeel is te vinden op het managersportaal [Beleid Klachtenprocedure en Ongewenste omgangsvormen](#). De informatie over de vertrouwenspersonen voor de ouders is te vinden op de website van de locatie. <https://www.smallsteps.nl/nl/suggesties-vragen-klachten>

Belangrijk is het creëren van een open en professioneel werkklimaat waarin de medewerkers elkaar durven aanspreken. Tijdens het werkoverleg wordt de samenwerking besproken waarbij we elkaar feedback geven over samenwerken, verwachtingen, etc. Op de bso maken we met de kinderen afspraken over de regels. We handelen conform het pedagogisch beleid waarin we werken aan overdracht van normen en waarden, sociale competentie en we bieden emotionele veiligheid. Pedagogisch medewerkers geven zelf het goede voorbeeld.

8 Achterwachting

Volgens de wet- en regelgeving mag er gewerkt worden met een achterwacht in de situatie dat er slechts één pedagogisch medewerker aanwezig is op de locatie en de BKR niet wordt overschreden. Deze achterwacht is tijdens de openingstijden van de locatie bereikbaar en kan binnen 15 minuten op de locatie zijn in geval van een calamiteit. Op het rooster staat aangegeven wie de achterwacht is en hoe deze te bereiken is. Het rooster is voor iedere medewerker op locatie inzichtelijk op het informatiebord bij de groep. Indien de achterwachting van toepassing is is deze beschreven in de werkafspraken veiligheid.

9 BHV/ kinder-EHBO

Op elke locatie is er tijdens de openingstijden minstens één persoon aanwezig die in het bezit is van een geldig én geregistreerde opleiding kinder-EHBO, eventueel gecombineerd met een BHV-diploma. Met het maken van het rooster wordt hier uiteraard rekening mee gehouden. Op het rooster staat duidelijk per dag aangegeven welke medewerker in het bezit is van een geldig certificaat.

10 Ongevallen

Een ongeluk zit in een klein hoekje en kan dus niet altijd voorkomen worden. Door het inschatten van risico's middels een risico-inventarisatie proberen we ongevallen met groot letsel zoveel mogelijk te voorkomen. Gebeurt er toch iets dan willen we hiervan graag leren zodat we dit in de toekomst kunnen voorkomen.

Binnen de organisatie worden ongevallen die behandeld zijn door de BHV'er van de locatie en/of hebben geleid tot bezoek aan een huisarts, huisartsenpost, SEH of tandarts geregistreerd en besproken. Ook gevaarlijke situaties worden geregistreerd en besproken. Eventuele maatregelen n.a.v. de ongevallen en gevaarlijke situaties worden getroffen en geïmplementeerd. De specifieke werkwijze staat beschreven in het protocol ongevallen en registratie.